

אחרי מפתח של היבסקציה

„יודעים הננו — אומר ה„עממס“ — כי ה„הוד“ דוח הלאומיים בדומיה המועצתית יתר אה... הוד דים בחו"ל ישמחו בודאי על ביטול מהלכתנו.“ (ה„עממס“ על ביטול ה„יבסקציה“ — „דבר“)

ניבא ה„עממס“ וידע מה ניבא: מרגיש הוא שהר" בה אוהבים לא רכשה לה ה„יבסקציה“ במשך שנות פעולתה ברחוב היהודים. רב מאד מספרם של אלה שלא הצטערו על הסתלקותה. וראי, לא אחד היה מי שאמר: ברוך שפטרנו מענשה שלנו!

כי לא היה עוד סרום וסלוף כזה של האכטונומיה הקולטורית לעם ישראל כמו ה„יבסקציה“. כל כוהו וגבורתו של מוסד זה היה להכאיב כל חלקה טובה ולעקור מן השורש כל נטע אשר ברכה בו. על פי מהר" תה היתה ה„יבסקציה“ בתגלול טיפוסית מהמין הכי גרוע, פחדנית ומוגנת לב. תמיד היה לנגד עיניה הפחד מפני ה„פריץ“ — המפלגה הקומוניסטית — שלא יחשדו בה, חלילה, במינות שהיא סרה מגופי-החלכות של הלניניזם המצורה, ובמה תתרצה, איפוא, אל אדר ניה, אם לא בראשי האנשים המסורים, לידה ולרשוד תה. וסובן מאליו, כי כגמול ידיה חשב לה: שם ה„יבסקציה“ היה מפורסם בעם היהודי לשמצה ולגנאי.

הסקציה היהודית לא עשתה כמתקנים-שבקומר ניסטים אשר באומות העולם, אלא כגרועים שבתם. היא נבלתה הרבה לרעה מהסקציות של המיעוטים הלאומיים האחרים שבסס"ר. לסקציות האחרות היה על פי רוב שפת אחת ודברים אחדים עם עמיהן. כל אחת מהן דרשה את טובת ספרותה ותרבותה. מה שאין בן ה„יבסקציה“. בעין קללה איומת רבצה עליה: צללי ארץ-ישראל וזשפה העברית רחפו כל הימים לנגד עיניה, רדפו אותה, הדרימה מנוחה והטילו עליה אימת מות מפני כל עלה נרף. פחד זה עורר בה חשד תמיד לתרבות העם, לספרותו ולכל דבר עממי שיש בו מן החיוניות והגרעיניות.

עם הסתלקותה של ה„יבסקציה“ לא יהיה על כל פנים המצב גרוע יותר ממה שהוא עכשיו. לא נפסיד כלום. ואפשר שגם גרויח קצת. ראשית, לא יהיה הכאב גדול כל כך והבושה הצורבת — כה הרופה. בכל אופן לא אחיך ובני-עמך יתעללו בך. ותשנית, אצל הקומר ניסט ה„גוי“ יש לפעמים ששורת ההגיון נוכרת אצלו. כל מי שהיה לו דין ודברים אצל הקומוניסטים הכלליים בעניני התרבות העברית יודע שלפעמים אפשר היה למצוא אצלם הכנה ואהדה, אלמלא יד ה„יבסקציה“ שהיתה באמצע.

סוף סוף באנו ע"פ הנסיון המר לידי הכרה, כי יש אשר הפסיד היהודי — לא רק בסס"ר, אלא באשר הוא שם — הוא גרוע יותר מהברו-ה„גוי“, ומצואו היתר די אינו יכול לשמש תריס למעשיו; ואם יעקוב הולך בדרבי עשו, מוטב שיפנה את מסומו לעשו עצמו. ילך לו, איפוא, המ"ח לבית עולמו לדראון ולחרפת שלם. אף ציון לא נציב לו על קברו.

נחום איש גמ-זו